

Lineáris Algebra

1 + 3

4

Lineáris egyenletrendszermegoldás [csak mintamegold!]

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & -1 \end{pmatrix}; \mathbf{b} = \{.5, .1\};$$

`LinearSolve[A, b]`

{0.3, 0.2}

`Det[A]`

-2

`Minors[A, 1]`

{{1, 1}, {1, -1}}

`Minors[A, 2]`

{{-2}}

`MatrixForm[Inverse[A]]`

$$\begin{pmatrix} \frac{1}{2} & \frac{1}{2} \\ \frac{1}{2} & -\frac{1}{2} \end{pmatrix}$$

{1, 2, 3} . {2, 3, 4}

20

`MatrixRank[A]`

2

`NullSpace[{{1, 1}, {1, 1}}]`

{{-1, 1}}

`MatrixForm[ConjugateTranspose[{{1, 2 + I}, {1 - 3 I, 2}}]]`

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 + 3i \\ 2 - i & 2 \end{pmatrix}$$

Értéladás, mátrixbeviteli módok

```
W = {{1, 2}, {3, 4}}
```

```
{{1, 2}, {3, 4}}
```

```
MatrixForm[W]
```

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{pmatrix}$$

$$w2 = \begin{pmatrix} \square & \square & \square & \square \\ \square & \square & \square & \square \\ \square & \square & \square & \square \\ \square & \square & \square & \square \end{pmatrix}$$

Speciális mátrixok

```
IdentityMatrix[4]
```

```
{{1, 0, 0, 0}, {0, 1, 0, 0}, {0, 0, 1, 0}, {0, 0, 0, 1}}
```

```
MatrixForm[DiagonalMatrix[{d1, d2, d3}]]
```

$$\begin{pmatrix} d1 & 0 & 0 \\ 0 & d2 & 0 \\ 0 & 0 & d3 \end{pmatrix}$$

```
MatrixForm[Table[If[j == k, 1, If[j > k, 1[j, k], 0]], {j, 4}, {k, 4}]]
```

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 1[2, 1] & 1 & 0 & 0 \\ 1[3, 1] & 1[3, 2] & 1 & 0 \\ 1[4, 1] & 1[4, 2] & 1[4, 3] & 1 \end{pmatrix}$$

Balfelső főminorok

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & 3 & 4 \\ 1 & 4 & 9 & 16 \\ 1 & 8 & 27 & 64 \end{pmatrix};$$

```
W = 2
```

```
2
```

```
FullForm[A]
```

```
List[List[1, 1, 1, 1], List[1, 2, 3, 4], List[1, 4, 9, 16], List[1, 8, 27, 64]]
```

```
Head[1]
```

```
Integer
```

```
Table[MatrixForm[Take[A, j, j]], {j, Length[A]}]
```

$$\left\{ (1), \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 2 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & 3 \\ 1 & 4 & 9 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & 3 & 4 \\ 1 & 4 & 9 & 16 \\ 1 & 8 & 27 & 64 \end{pmatrix} \right\}$$

```
Table[Det[Take[A, j, j]], {j, Length[A]}]
{1, 1, 2, 12}
Table[j^2, {j, 1, 5, 2}]
{1, 9, 25}
```

Elimináló és permutáló mátrixok

```
A = {{1, -4, 0}, {-4, -2, 5}, {0, 5, 3}};
```

```
MatrixForm[A]
```

$$\begin{pmatrix} 1 & -4 & 0 \\ -4 & -2 & 5 \\ 0 & 5 & 3 \end{pmatrix}$$

Kérdések: I23I13A, AI12I23, I23AI23

NII14A2

```
II[m_, n_, s_] :=
```

```
Table[If[j == m, UnitVector[s, n], If[j == n, UnitVector[s, m], UnitVector[s, j]]], {j, s}]
```

```
MatrixForm[II[1, 2, 4]]
```

$$\begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

```
MatrixForm[II[2, 3, 3].II[1, 3, 3].A]
```

$$\begin{pmatrix} 0 & 5 & 3 \\ 1 & -4 & 0 \\ -4 & -2 & 5 \end{pmatrix}$$

```
MatrixForm[II[2, 3, 3].A.II[2, 3, 3]]
```

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & -4 \\ 0 & 3 & 5 \\ -4 & 5 & -2 \end{pmatrix}$$

```
MatrixForm[A.II[1, 2, 3], II[2, 3, 3]]
```

$$\begin{pmatrix} -4 & 1 & 0 \\ -2 & -4 & 5 \\ 5 & 0 & 3 \end{pmatrix}$$

```
A2 = {{0, 1, 2, -3}, {3, 8, 0, 4}, {-2, 9, -5, 0}, {4, 0, 6, 2}};
```

```
MatrixForm[II[1, 4, 4].A2]
```

$$\begin{pmatrix} 4 & 0 & 6 & 2 \\ 3 & 8 & 0 & 4 \\ -2 & 9 & -5 & 0 \\ 0 & 1 & 2 & -3 \end{pmatrix}$$

$$N1 = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ -3/4 & 1 & 0 & 0 \\ 1/2 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix};$$

MatrixForm[N1.II[1, 4, 4].A2]

$$\begin{pmatrix} 4 & 0 & 6 & 2 \\ 0 & 8 & -\frac{9}{2} & \frac{5}{2} \\ 0 & 9 & -2 & 1 \\ 0 & 1 & 2 & -3 \end{pmatrix}$$

Gauss-elimináció (alapalg.) [1]

Csak szab. lin. egyr. összes balf. főminor nemzéró

Gauss-elimináció alapalgorithmusa

a) fázis nullázás $(A/b) \sim (U|b')$ 1a) tip. sorátalakításokkal

b) fázis visszahelyettesítés (\uparrow)

$$\text{LinearSolve} \left[\begin{pmatrix} 3 & -4 & 5 \\ -3 & 2 & 1 \\ 6 & 8 & -1 \end{pmatrix}, \{-1, 1, 35\} \right]$$

{2, 3, 1}

$$\begin{pmatrix} 3 & -4 & 5 & -1 \\ -3 & 2 & 1 & 1 \\ 6 & 8 & -1 & 35 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 3 & -4 & 5 & -1 \\ 0 & -2 & 6 & 0 \\ 0 & 16 & -11 & 37 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 3 & -4 & 5 & -1 \\ 0 & -2 & 6 & 0 \\ 0 & 0 & 37 & 37 \end{pmatrix}$$

[(1) $a_{11} \neq 0$, $s_2 \leftarrow s_2 + s_1$, (2) $s_3 \leftarrow s_3 - 2s_1$], [(3) $s_3 \leftarrow s_3 + 8s_2$]

b) $x_3 = 1 \implies x_2 = 3 \implies x_1 = 2$

$$\text{LinearSolve} \left[\begin{pmatrix} 3 & -4 & 5 \\ 0 & -2 & 6 \\ 0 & 0 & 37 \end{pmatrix}, \{-1, 0, 37\} \right]$$

{2, 3, 1}

$$\text{LinearSolve} \left[\begin{pmatrix} 3 & -4 & 5 \\ -3 & 2 & 1 \\ 6 & 8 & -1 \end{pmatrix}, \{-1, 1, 35\} \right]$$

{2, 3, 1}

Gauss-elimináció (alapalg.) [2]

■ Feladat

$$x_1 + x_2 + x_3 = 7$$

$$4x_1 + 3x_2 + 4x_3 = 8$$

$$9x_1 + 3x_2 + 4x_3 = 3$$

■ Megoldás

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 7 \\ 4 & 3 & 4 & 8 \\ 9 & 3 & 4 & 3 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 7 \\ 0 & -1 & 0 & -20 \\ 0 & -6 & -5 & -60 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 7 \\ 0 & -1 & 0 & -20 \\ 0 & 0 & -5 & 60 \end{pmatrix}$$

[(1) $a_{11} \neq 0$, $s_2 \leftarrow s_2 - 4 s_1$, (2) $s_3 \leftarrow s_3 - 9s_1, \dots$]

`Solve[{ $x_1 + x_2 + x_3 == 7$, $4 x_1 + 3 x_2 + 4 x_3 == 8$, $9 x_1 + 3 x_2 + 4 x_3 == 3$ }, { x_1, x_2, x_3 }]`

`{ { $x_1 \rightarrow -1$, $x_2 \rightarrow 20$, $x_3 \rightarrow -12$ } }`

`Solve[{ $x_1 + x_2 + x_3 == 7$, $0 x_1 - x_2 + 0 x_3 == -20$, $0 x_1 + 0 x_2 - 5 x_3 == 60$ }, { x_1, x_2, x_3 }]`

`{ { $x_1 \rightarrow -1$, $x_2 \rightarrow 20$, $x_3 \rightarrow -12$ } }`

Elemi átalakítások mátrixszorzással

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ -4 & 1 & 0 \\ -9 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 4 & 3 & 4 \\ 9 & 3 & 4 \end{pmatrix} // \text{MatrixForm}$$

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 4 & 3 & 4 \\ 9 & 3 & 4 \end{pmatrix}; \mathbf{L1} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ -4 & 1 & 0 \\ -9 & 0 & 1 \end{pmatrix};$$

`L1.A // MatrixForm`

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & -6 & -5 \end{pmatrix}$$

$$\mathbf{L2} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & -6 & 1 \end{pmatrix};$$

`L2.L1.A // MatrixForm`

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & -5 \end{pmatrix}$$

`U = L2.L1.A;`

`MatrixForm[U]`

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & -5 \end{pmatrix}$$

`L = Inverse[L1].Inverse[L2]; L // MatrixForm`

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 4 & 1 & 0 \\ 9 & 6 & 1 \end{pmatrix}$$

Megkonstruáltuk az LU felbontást is.

`L.U // MatrixForm`

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 4 & 3 & 4 \\ 9 & 3 & 4 \end{pmatrix}$$

`A // MatrixForm`

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 4 & 3 & 4 \\ 9 & 3 & 4 \end{pmatrix}$$

`{MatrixForm[L], MatrixForm[U], MatrixForm[A]}`

Gauss-elimináció (alapalg.) [3]

$$\begin{aligned} 2x_1 + 6x_2 + 8x_3 &= 5 \\ x_1 + 5x_2 + 7x_3 &= 4 \\ 7x_1 + 7x_2 + 2x_3 &= 8 \end{aligned}$$

Gauss-elimináció (részl. főelemkiv.) [1]

Részleges főelemkiválasztás

Megjegyzés. Numerikus szempontok miatt akkor is szükség lehet rá, ha $M_j \neq 0$

Mutassuk meg, hogy nem minden balfelső főminor nemzéró és oldjuk meg a rendszert a módosított algoritmussal

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 5 & 4 \\ 2 & 4 & 8 & 9 \\ -6 & 3 & -7 & 9.5 \end{pmatrix} \text{ M1} \neq 0, \text{ M2} = 0, \text{ M3} \neq 0$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 5 & 4 \\ 2 & 4 & 8 & 9 \\ -6 & 3 & -7 & 9.5 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & 2 & 5 & 4 \\ 0 & 0 & -2 & 1 \\ 0 & 15 & 23 & 33.5 \end{pmatrix} \sim_{(s2 \leftrightarrow s3)} \text{ sorcsere} \begin{pmatrix} 1 & 2 & 5 & 4 \\ 0 & 15 & 23 & 33.5 \\ 0 & 0 & -2 & 1 \end{pmatrix}$$

$$\text{LinearSolve} \left[\begin{pmatrix} 1 & 2 & 5 \\ 0 & 15 & 23 \\ 0 & 0 & -2 \end{pmatrix}, \{4, 33.5, 1\} \right]$$

`{0.5, 3., -0.5}`

$$\text{LinearSolve} \left[\begin{pmatrix} 1 & 2 & 5 \\ 2 & 4 & 8 \\ -6 & 3 & -7 \end{pmatrix}, \{4, 9, 9.5\} \right]$$

`{0.5, 3., -0.5}`

Itt: $M1 = 0$

$$\text{LinearSolve} \left[\begin{pmatrix} 0 & 2 & -3 \\ -2 & 1 & 2 \\ 2 & 0 & 1 \end{pmatrix}, \{4, -6, 0\} \right]$$

$$\left\{ \frac{8}{9}, -\frac{2}{3}, -\frac{16}{9} \right\}$$